

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **T. N.,** zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Douskem, se sídlem Pražská13/19, Liberec 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 23. 3. 2004, sp. zn. 58 Az 1/2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Jiřího Douska **se určuje** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 14. 6. 2003, č. j. OAM-2481/VL-07-08-2003, o zamítnutí její žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když namítá vady v řízení před správním orgánem spočívající v nedostatečné opoře rozhodnutí ve spise.

Stěžovatelka tvrdí, že správní rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů a nelze shledat logickou vazbu mezi rozhodnutím a podkladem pro ně, a dále tvrdí, že žalovaný

porušil ve správním řízení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu a v důsledku toho nesprávně posoudil její žádost o azyl.

Stěžovatelka rovněž upozorňuje na čl. 53 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, podle které je možné shledat opodstatněnost pronásledování i na kumulativním základě, tedy při posouzení jednotlivých opatření dopadajících na žadatele o postavení uprchlíka v jejich celku, byť by jednotlivě pro shledání pronásledování nemusela dostačovat. Poukazuje také na čl. 43 této příručky, podle nějž se opodstatněná obava z pronásledování nemusí opírat pouze o vlastní zkušenosti žadatele, ale i o zkušenosti zprostředkované a nasvědčující, že by se žadatel mohl stát obětí obdobného pronásledování.

Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň žádá, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření pouze uvádí, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudy byly vydány v souladu se zákonem, a odkazuje na obsah správního spisu a na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, podle nějž je poskytnutí azylu specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s těmi legálními formami pobytu cizinců, které jsou upraveny v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Proto žalovaný navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 24. 5. 2003 na základě žádosti, v níž je jako důvod uvedeno, že si stěžovatelka vypůjčila peníze na podnikání, které měla vrátit do jednoho roku, ovšem její přítel s těmito penězi odjel do Itálie, a ona se proto domluvila s věřitelem, že odjede do ČR a bude mu odsud peníze posílat. Poté v ČR pobývala nelegálně a při udílení správního vyhoštění jí policisté poradili, že může požádat o azyl. V zásadě totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 9. 6. 2003. I z tohoto pohovoru je patrno, že důvody jejího příjezdu do ČR byly výlučně ekonomické, neboť se stěžovatelka obávala, že věřitel, který jí vyšší finanční obnos půjčil, se bude snažit z ní dlužnou částku vymoci nebo že ji připraví o byt. Proto odjela do ČR tuto částku vydělat.

Žalovaný předmětnou žádost o poskytnutí azylu zamítl výše označeným rozhodnutím ze dne 14. 6. 2003 jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť shledal, že stěžovatelka neuváděla žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohla být pronásledována z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný v tomto rozhodnutí uvedl, že stěžovatelčiny problémy byly, jak vyplynulo z pohovoru, výlučně ekonomické povahy, přičemž snahu legalizovat si pobyt v ČR a vydělat zde peníze za účelem splacení dluhu nelze podřadit důvodům pro udělení azylu. Dále žalovaný neshledal ani podmínky umožňující udělení azylu podle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu.

Proti tomuto zamítavému rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě odůvodněnou obecnými výtkami proti nesplnění některých náležitostí azylového řízení podle zákona o azylu a správního řádu a námitkou, že dle svého názoru splňovala podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, minimálně pro vztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. V doplnění žaloby ze dne 27. 11. 2003 uvedla, že bydlí nově v J. n. N. a je těhotná. Nejvyšší správní soud poté přikázal svým usnesením ze

dne 21. 1. 2004, č. j. Nad 11/2004 - 30, s přihlédnutím ke změně jejího místa pobytu věc k rozhodnutí Krajskému soudu v Ústí nad Labem.

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, poté tuto žalobu zamítl shora označeným rozsudkem, když uvedl, že stěžovatelka opakovaně uváděla, že zemi původu opustila kvůli problémům s věřiteli, v ČR pobývala nelegálně a o azyl požádala po rozhodnutí o správním vyhoštění. Jiné důvody neuváděla. Krajský soud také shledal, že nedošlo k porušení těch ustanovení správního řádu, jež stěžovatelka v obecné rovině namítala. Ze všech těchto důvodů krajský soud posuzovanou žalobu zamítl výše označeným rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Namítá-li stěžovatelka nejprve, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s jejími námitkami proti správnímu řízení, nelze než uvést, že výtky omezené na uvedení části správního řádu a její citace jsou natolik obecné – vzbuzují až dojem formulářovitosti - že nelze ani shledat, v čem měl žalovaný konkrétně postupovat jinak, či v čem měl následně být přezkum prováděný krajským soudem podrobnější. Stěžovatelka sice namítá, že bylo provedeno pouze nedostatečné dokazování, ovšem neuvádí již, jaké další důkazy měly být opatřeny, neuvádí ani, k jakým dalším skutečnostem relevantním pro posouzení její žádosti o azyl by měly případné důkazy směřovat a prokázat je. Stejně tak se omezuje pouze na obecné tvrzení, že rozhodnutí žalovaného údajně nevyplývá ze zjištěných podkladů, neuvádí ovšem, v čem tvrzený rozpor mezi podklady a rozhodnutím samotným podle jejího názoru spočívá. Tuto nanejvýš nekonkrétní argumentaci nijak nedoplnil ani stěžovatelčin právní zástupce poté, co jí byl krajským soudem ustanoven.

Argumentuje-li pak stěžovatelka články 53 a 43 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, je třeba upozornit za prvé na to, že se nejedná o zákonný dokument, jímž jedině jsou soudy vázány, nýbrž o nezávazný dokument doporučující povahy. Argumentace touto příručkou navíc neodráží rozdíl mezi uprchlictvím, jako objektivním stavem daným situací fyzické osoby, a azylem, jako institutem poskytovaným konkrétním státem na základě jeho úvahy vyjádřené jednak normativně

ve vnitrostátních předpisech, v případě ČR tedy zejména v zákoně č. 325/1999 Sb., o azylu, a jednak v individuálním konkrétním rozhodnutí učiněném na základě těchto předpisů zmocněným orgánem, v případě ČR tedy žalovaným. Tyto dva pojmy spolu sice na úrovni faktické obvykle těsně souvisejí, respektive se týkají obdobných osob, jsou nicméně nadále nezávislé a správní rozhodování, jež bylo přezkoumáváno krajským soudem v rozsudku nyní posuzovaném, se týkalo výhradně institutu azylu a řízení podle zákona o azylu. Oba tyto články se pak vztahují k určitým teoreticky možným situacím, které by mohly vést ke konstatování pronásledování či odůvodněného strachu z něj v určitých hraničních případech, není ovšem vůbec zjevné, na základě jakých skutečností by tato pravidla mohla být aplikována i na stěžovatelku, která v žádném ze svých dosud provedených vyjádřeních vůči žalovanému či soudům neuvedla nic, co by mohlo vést k shledání podřaditelnosti její situace těmto dvěma pravidlům.

Lze tak pouze konstatovat, že stěžovatelčinu žádost o udělení azylu je vskutku nutno podřadit pod ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatelka neuvedla žádný azylově relevantní důvod pro poskytnutí azylu. Na důvody, jež setrvale při správním řízení uváděla a na nichž nic nezměnila ani v žalobě ani následně v kasační stížnosti, se plně vztahuje pravidlo vyřčené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. 4 Azs 26/2003 (nepublikováno): *„Obava z toho, že věřitelé budou po žadateli o azyl vymáhat své pohledávky, není azylově relevantním důvodem (§ 12 zákona o azylu).“*

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného – v souzené věci nebyly shledány vady v řízení před správním orgánem spočívající v nedostatečné opoře rozhodnutí ve spise.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se Ministerstvu vnitra nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát Mgr. Jiří Dousek; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 1 x 1000 Kč za jeden úkon právní služby – převzetí a příprava věci a 1 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček

předseda senátu